

Narodna Straža

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEŽOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 4.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 150. — ZA INOZEMSTVO Kr. 240
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 2.

Šibenik, 14. siječnja 1922.

God. II.

Barbari oskvrnjuju crkve.

U talijanskoj komori, natrag dana, govorio je zadarski poslanik Krekich, poznati lakrdijaš, o tobožnjem proglašenju Talijana u Jugoslaviji, tražio je energično istupanje tal. vlade te na poslijetku poslao pozdrav „braći preko mora“, koja su izložena „barbarima“.

Nadošao je zatim šibenski događaj, koji nije ni najmanje na čast koliko razvikanjoj kulturi našega prekomorskog susjeda. Pucanje na neoboružani grad, za vrijeme mira, to je pravi barbarizam. Čitava svjetska štampa jednodušno je osudila takav postupak, jer je najveća povreda najsvetovnijih međunarodnih običaja.

Prošle sedmice dogodilo se nešto treće, i to baš u Zadru, gradu poslanika Krekicha, koji bi prama visokoj diplomaciji velike Italije, morao da vrši funkciju „svjetionika talijanstva i kulture na dalmatinskoj obali“.

Događaj je tako strašan, ogavan, nizak, svetogrdan, da ga se ne može pravim riječima ni izrazima ocijeniti.

Jedne noći prošle sedmice grupa zločinaca provalila je u crkvu sv. Šimuna, te je ljudskim izmetinama oskvrnila oltar, na kojem je raka sv. Proroka. Svetište Gospe od Kaštela gdje su kapucini, bilo je također obećano. Sama sveta slika bila je izmrčena i rasparana. Zidovi ovih crkava bili su zamazani i pokriveni raznim pogrdnim natpisima protiv vjere i crkve.

Tko je učinio ovakvo svetogrdno djelo? Mi ne tražimo. Bili fašisti, republikanci ili koja druga gradska fučkara. Mi hoćemo, da ustanovimo samo neospornu činjenicu, da se to događa i može se jedino događati u Zadru i da to mogu učiniti samo „kulturni“ Talijani. Mi hoćemo da im vratimo u lice one uvrede, koje neprestano našaaju našem narodu. Pravi barbari su oni, jer svetogrdje zadarsko to je najeklatantiji dokaz barbarstva, zloče i moralne dekadence.

Naš narod je po svojoj biti i tradiciji duboko religiozan. Narod zadarske okolice od pamtivijeka goji veliku bogoljublju prema svetištu sv. Šimuna. Kroz čitavu godinu zadarski otočani priređuju hodočašća i polažu osobitim pietetom zavjete pred Prorokovu raku. Svetogrdni čin najdublje je taknuo naš narod u najnežnije religiozne osjećaje, a napunio ga svetim gnjevom proti takvim zvjerima, koje oskvrnjuju ono, što je sveto i Bogu drago.

Bijedni dio našega naroda, koji još nosi teški teret tuđinske vlasti, znao je, da mu Talijani ne će častiti njegove ni nacionalne ni vjerske svetinje. Zadarski događaj ga je potpuno uvjerio, kakva bi bila njegova sudbina, da je određeno po nesreći, da mu trajno robuje. Oni, koji se postavljaju kao

lučonoše kulture, štitnici vjerske slobode i ispovijedanja, djelima dokazuju, koliko oni to znadu izvršivati.

Zadar — svjetionik kulture!! —
Taj je li se dogodilo većeg barbarstva u civilnom svijetu negoli u Zadru? Ovaj zadnji hotentotski čin nadmašuje

Kraljeve zaruke.

Naš Kralj Aleksandar I. na poziv rumunjskog kraljevskog para proveo je pravoslavne božićne blagdane u Sinaju u društvu sa rumunjskom kraljevskom porodicom. Tu se sastao i našao i s lijepom kćerkom rumunjskog kralja, kneginjom Marijom, s kojom se zaručio na veliku radost obaju susjednih naroda.

Ta vijest brzo se raširila širom naše domovine i kod svih izazvala najveću radost, što će naš Kralju u njoj dobiti dobru i vjernu drugaricu, a narod čekanu i željenu Kraljicu.

Sve naše novinstvo s odobravanjem i oduševljenjem piše ovih dana o kraljevoj vjeridbi. Posvećuje čitave uvodnike i duge članke ovom važnom događaju, kojemu daje duboko i veliko političko značenje. Svi ističu, kako će se ovim kraljevim sretnim izborom utvrditi prijateljski odnošaji naše države ne samo s Rumunjskom, nego i sa Grčkom, što je od velikog značenja po mir i konsolidaciju na Balkanu.

Naša mlada buduća kraljica ima sada 22 godine. Kćerka je rumunjskog kralja Ferdinanda iz kuće Hohenzollern i njegove supruge Marije iz kuće Saxe—Coburg—Gotha. Po majci je dakle u rodbinstvu sa engleskom kraljevskom kućom. Bog ju je obdario ne samo naravnim ljepotom, nego i rijetkom inteligentnošću i plemenitošću srca. Starija joj se sestra Elizabeta prošle godine udala za grčkog prijestolonasljednika Nikolu.

Bilo u sto dobrih časa! Svaku sreću želimo i našem Kralju i mladoj mu zaručnici i cijeloj domovini!

Fašistički teror.

Narod proti današnjem režimu - Nasilja i prijetnje fašista. - U društvu sa vojnom graničnom stražom uznemiruju i izazivaju mirne seljane. - Oboružani napadaj na župni stan. - Traže svečanu Misu u kat. crkvi na pravoslavni Božić! - Stičeni od vlasti. - Uapšen glavar mjesta, a napadači pušteni na slobodu. - Ogorčenje naroda.

(Posebni dopis „Narodne Straže.“)

MURTER, 8. siječnja 1922.

Ovih se dana dešavaju u našem selu takvi događaji, koji mogu da posluže kao dobra ilustracija protunarodnog rada stanovite stranke i kao dokaz, da se naše prilike veoma približuju onima u Makedoniji. Čitavo naime naše selo osjećajući predobro na svojim ledima svu težinu protunarodnog rada današnjeg režima počam od žandara i općinskih komesara, pa redom drži se složno u poštenoj zakonitoj opoziciji protiv današnjih vladajućih stranaka.

No u selu postoji šačica od dvadesetak ljudi, koji vole vino, a organizovani su u fašističkoj Jug. nacionalističkoj naprednoj omladini, za koju se gosp. narednik žandarmerije u Tijesnome izražuje, da su „državni“, a kojoj je jedina zadaća, da uznemiruje mirno i radino pučanstvo. Ako takvima u ponoći ustreba kapljica vina, onda se kao „državni“ obrate mjesnoj vojnoj graničnoj straži i s oružanim Rusom-vojnikom sile da poslije zakonitog sata krčmar toči vino, koje

sve vandalizme i pljačkanja, koja je ovaj „sveti“ grad tekom okupacije od dana sloma učinio.

No neka bude tako! Treba ipak da civilna Evropa već jednom pozna njihovu maskiranu kulturu! Nijesu Hrvati, nijesu Jugoslaveni barbari. Pravi su barbari oni, koji se nazivlju „lučonoše talijanstva i kulture na dalmatinskoj obali“!

nalazio u velikoj pogibelji života, da nije međutim na njegov poziv stigla seoska ronda i razoružala napadače. Tom prigodom našla je u dvorištu još jednog vojnika, a na omladincima vojničke bajunete, vlasništva mjesne granične straže.

Sutradan uveče isti vojnici, čije su bajunete bile nađene na civilima, i i ako su znali, da im se zaplijenjene bajunete nalaze kod rondaša, dolaze oboružani puškama i bombama bez ičije dozvole u stan župnika i prestijom zahtijevaju, da im se izruče bajunete. Te iste noći polomljeno je koplje sa „Jugoslavenske Čitaonice“ i provaljeno u kuću rondaškog harambaše Marka Turčinova, koji je napadače razoružao. Odušeno mu je siromašku čovjeku 80 kg. ulja. Naveče ta napredna omladina navaljuje u krčme, vadi noževe prijeti krčmaru i mirnom pučanstvu pokazujući na svoj nož govori im „Ovo je bog vaš“, a zatim se udaljuje, a da ni ne plati krčmaru.

Naveo sam samo par čina „napredne“ demokratske omladine iz zadnjih dana. Sve izazove nemoguće mi je iznijeti, jer bih samoj novini oduzeo preveć prostora.

Pučanstvo, koje je jako ogorčeno očekuje, da će se vojnici granične straže zamijeniti s takvima, koji će znati vršiti zakonito svoje vojničke dužnosti i držati do svog vojničkog dostojanstva. Preko svoga obljubljenog glavara proti ovom teroru i nasiljima brzojavno je prosvjedovalo na Kr. Poglavarstvo u Šibeniku tražeći zakonitu zaštitu lične sigurnosti. Ne stanu li Vlasti već jednom energično na kraj ovim razbojničkim bandama po našim selima, bojati se, da samo pučanstvo bude prisiljeno uzeti u svoje ruke obranu svojih života i časti otklanjajući od sebe svaku odgovornost, što bi bilo na veliki uštrb mira i reda u državi, ali osobito ugleda naših vlasti.

U zadnji čas primamo još ove vijesti od našeg dopisnika:

MURTER, 13. siječnja.

Fašisti ili bolje kačaci u Murteru nastavljaju prijetnjama noževima, kao i mi Jose Mudronje, gdje toče vino i plaćaju ga.

Seoski glavar, vrlo ugledna i poštena osoba, koja je odmah nakon oslobođenja, još u prvim zanosima, zakonito izabran glavarom sa 380 protiv 30 glasova, prosvjedovao je brzojavno na Poglavarstvo. Nakon prosvjeda od žandara je uapšen usred noći uz asistenciju istih fašista, koji dan prije navalše oružjem na župnika i bolestan leži već od utorka u tamnici u Tijesnome. Istraga mršava. Žandari ne dozvoljavaju, da im se niti na oči donesu bajunete vojne granične straže, koje su bile od seoske ronde zaplijenjene na fašistima, a koje dan poslije sami vojnici uz prijetnju,

oboružani bombama od rone iznu-
diše na povratak. Napadači su već
pušteni na slobodu, da do koji dan
učine koje novo nasilje. Svijet se sve-
mu tome samo čudi i pita, dokle će
on sve to mirno i strpljivo podnositi.

Nikad dosta opreza!

U Italiji postoji jako društvo: „*Legala italiana per i problemi adriatici*.“ 30. pr. mj. bila je u Mlecima u dvorani dell'Ateneo Veneto opća skupština mletačke sekcije naznačene „*Lege*“, a to za nacionalističke interese, uz mnogo-
brojno prisustvo članova i najodličnije mletačke gospode.

L'on. Giovanni Giuriani na toj skupštini prikazao je program rada i i sve, što mora izvesti mletačka sekcija revnim sudjelovanjem sa središnjom upravom društva. Upozorio je na cijeljeve, na koje se mora poglavito obazirati mletačka sekcija, biva na trgovinu i trgovačke odnose sa Trstom, Rijekom i Zadrom, napose na one sa Jugoslavijom, a poglavito na unapređenje i pomnožavanje trgovačkih odnosa sa Dalmacijom i uopće na sve, što treba urediti, da se opet ožive što viši odnošaji sa dalmatinskom obalom, gdje je za vijekova držao gospodstvo, svoje mletački lav.

Suviše Giuriani je otvoreno naznačio, kako su tijesni odnošaji između trgovine i politike: kako namevalja trgovinom i talijanskim jezikom raditi u političke svrhe, na čemu naravno oni kasnije mogu osnivati svoje nacionalističke zahtjeve i politička prava. Napokon je umolio prisutne, neka svi uvažavaju korist ovoga pogravitog patriotskog rada „*Lege*“ i da ju pomognu u svemu. To je svem dakako bilo primljeno sa odobravanjem.

Tomu se nije ni čuditi. To je njihova poznata politika Machiavellia: za postignuće svrhe mora se rabiti svako sredstvo.

Kad znamo za ovo, sada je pak jugoslavenska, a napose dalmatinska rodoljubna dužnost: zapamtiti dobro tu njihovu „pošenu“ politiku, te ih po mogućnosti držati daleko. U nuždi treba ih usilovati, barem u trgovačkim odnosima, da se služe u dopisivanju našim narodnim jezikom. Ne smijemo im više nasjedati, pak da kasnije na temelju talijanskog dopisivanja budu mogli osnivati svoja politička prava na ove njihove „nespašene“ krajeve. Svi rodoljubi moramo biti na velikom oprezu! To je naša rodoljubna dužnost!

Iz naših neostobodnih krajeva.

Iz okupirane III. zone, poč. siječnja.

Saznajemo, da se naša Vlada u Beogradu odazvala željama naših učitelja u okupiranoj trećoj zoni, te im sa 1. veljače o. g. odredila isplatu u talijanskim lirama, i to onako, kako primaju talijanski učitelji u Zadru. Stvar je zbilja potpuno opravdana, jer nitko ne može da pojmi užasno stanje, našeg činovništva svih grana u trećoj okupiranoj zoni zbog velikog pada dinara. Očekujemo i stavljamo na srce našoj Vladi u Beogradu, da će stoga biti pravedna i prema svim ostalim našim državnim namještenicima i umirovljenicima u okupiranoj trećoj zoni, te s 1. veljače i njima odrediti isplatu u tal. lirama, tim više, što ih, kako mislim, nije baš prevelik broj.

Jedan za sve.

Molat, 8. siječnja.

Cijenjeni gosp. uredniče! U 24. broju od 31. pr. mj. Vašeg cijeni. lista čitali smo, kako se gosp. zastupnik dr. Ante Dulibić kod naše Vlade u Beogradu lično zalagao za prehranu pučanstva u Dalmaciji.

Mi najtoplije zahvaljujemo gosp. dru. Dulibiću na njegovom ličnom zauzimanju, kao i Visokoj Kr. Vladi u Beogradu na njezinom obećanju, kojoj se ovim putem najtoplije preporučamo, da kod odnosne razdiobe pruži najobilatiju pomoć ovom pod tuđinskom jarmom toliko ispačenom pučanstvu.

Pomoć se očekuje kao ozebao sunca, jer je kukavno pučanstvo do skrajnih granica već iscrpljeno. Prihoda nema nikakvog, zarade uopće od nikud. Sve, što kupuje, mora plaćati u talijanskim lirama. A odakle mu lira?

Pojedine obitelji ostave svoje godine za rasplod: tko jednu, tko dvije glave stoke sitnog zuba, jer velikog ne imadu. No, za njihovu ljetu nevolju bili su kasnije prisiljeni, da i njih prodadu, e da uzmognu prehraniti kukavnu obitelj.

Imao bih još mnogo pisati o bijedi ovdješnjeg pučanstva, ali radi ograničenog prostora Vašeg cij. lista ograničujem se danas na već istaknuto.

NESTRASHI RIBE U ŠIBENIKU.

Naš je grad bio na glasu radi obilnosti ribe, koju bi iz okolice donosili na tržište. Danas te obilnosti nema. Naprotiv je rijetko ovdje vidjeti veću

količine ribe. Uzrok je tomu bez dvojbe i nestašica mreža i drugog ribarskog alata, ali i to stoji, da se od strane općinske vlasti prave poteškoće našim ribarima.

Fakāt je, da ribu, koja se lovi u našim okolnim vodama, naši ribari radije voze u Split, gdje nema one ukočenosti u određivanju cijena sa strane vlasti, i gdje je općinska taksa na ribarnici veoma niska prama taksi naše ribarnice. Tako se dakle ribarima bolje isplati i put i prodaja ribe u Splitu, nego u Šibeniku.

Mi imamo vrijednih i poduzetnih ribara. Jedan takav ribar nam je jamčio, da bi se on obvezao donijeti svaki dan u Šibenik barem 3 kvintala ribe, kad bi općinska vlast što se tiče cijene izišla ususret ribarima, kao što se to čini u Splitu.

To je nužno obzirom na narav ribarskog obrta. Ribar se muči po cijele noći. Kadšto ima dobar lov, ali to je rijetkost; obično ulovi malo ili ništa. U slučaju obilna lova može ribar da prodade svoju ribu jeftinije negoli kad ulovi samo malu količinu. U ovom slučaju je prisiljen, da ribu proda skuplje, da mu se trud isplati.

Tu dakle ne smije da bude nikakve ukočenosti pri određivanju cijena, već treba da vlast postupa razborito, imajući pred očima interese potrošača, potrebe tržišta i interese ribara. Vlast treba da se stavi u direktnu doticaj sa ribarima i da pomnjivo ispita njihove želje i tražbe. Ako ovo današnje stanje stvari potraje dalje, mi ćemo u Šibeniku željeti, da vidimo kilogram ribe. Općina treba da ovdje hitro providi u interesu prehrane grada i da se kani strančarenja zagriženosti i ukočenosti u svojim odredbama.

Dopisi.

1. siječnja 1922.
Dobro je, da se stanoviti broj naših „slobodnih“ ljudi, koji su i danas u narodnoj državi ne mogu ni čuti, izmisliti „demokratije“ da prikriju sve ono, što je kod u malim najveće, a to je namakanje svjesćaja sa narodom, s kojim i o kojem živu. Kada se takvima načini da podmetanjem nekih neistina na svoje mješčane s kojima hoće da gospodare, nijesu se još dovoljno od malenih učinili velikima u očima svojih „državotvornih“ gospodara, onda proširuju svoju denuncijantsku vještinu i na narod obližnjih mjesta.

Tako se neke od tih prohtjelo, da u „Demokratu“ od 23. pr. mj. u dopisu iz Tijesna ocrni Murter s nerodoljublja podmećući Murterinima, da voze svoju ribu na prodaju u Zadar. Kako je to pisanje tješnjanskih malih i „silnih“ prosta laž, da pošena javnost u zabludi ne promijeni svoje dobro mišljenje o visokom rodoljublju Murtera, dužan sam u ime cijelog sela, da javno istupim, opet ne toliko na obranu časti i rodoljublja, koje nam onakvi ne mogu poništiti, koliko protiv njihovoj zlobi, opasnoj u ljudskome društvu. Da Murter hoće da pleš po receptu tih malih i „silnih“, naravno da bismo onda bili pošteđeni od tih izmišljotina. No Murter sa svojom „Hrvatskom Čitaonicom“ — najstarijom na selu u Dalmaciji — bio je uvijek nepokolebivi hrvatski borac protiv „silnom“ austrijskom žandarstvu i čvrst u svojoj jugoslavenskoj svijesti za dobe talijanske okupacije. Isto tako hoće Murter da i danas drži visoko svoje jugoslaventvo na poštivanju hrvatsva daleko od onih, koji mu hoće odozgo da nameću kalup jugoslaventva po svojoj miloj volji.

Mali i „silni“ postali bi još silniji, kad bi radi njih trošio više papira, pak ču zato da završim s opomenom njima i svakom neprijatelju seljačke sloge, kao što ju Murter ima, da se protiv seljaka u seljačkoj Jugoslaviji ne može ići k dobru.

Murterin.

Rogoznica, 9. siječnja 1922.

Svugdje se radi i miče, pa i kod nas ovdje. Da se ne bi pomislilo, da smo mi amo zamrli, evo Vam se javljamo. Božične svetkovine u ovoj velikoj župi prošle su u miru i Božjem blagoslovu. Narod vrvio crkvi sa svih strana: i kopnom i morem, Crkva velika, no u ove dane mala, da primi u se pusti narod. U crkvi služba Božja se obavlja uz pratnju orgulja, a pjevanje božičnih pjesmica uz pratnju tamburica i gusala, na kojima gudi vrijedni orguljaši i zborovođa tamburačkog zbora brat Čeh gosp. Kučera. Sve ovo dobro djeluje na narod i nas razdragan ostavlja kuću Božju, da se vrati svojim dvorovima. No prije nego izide iz sela, hoće da poigra i kolo. Davni je to običaj i stari, ali uvijek radosni i novi. Glas ga pak zvođa zatim prati daleko, daleko do njegovih dvora. I mi smo amo kupili zvođa: 7 ih na broju u ukupnoj težini od preko 900 kg. Sva su ljevana kod

PODLISTAK

Dva koncerta.

Glazba je veća objava nego
sva znanost i filozofija.

Beethoven.

(Konac).

Još smo bili pod dojmom Dumičeva koncerta, kad nas iznenadi ugodna vijest, da će pianistica gdica O. Javor u društvu s pjevačicom gdicom Livijom Sigala 2. januara dati veliki klasični koncert. Gdicu O. Javor prefećali su najlaskaviji glasovi. Ona se bijaše već u Zadru istakla kao vanredno darovita pianistkinja. O gđici Sigala malo se znalo po bliže; ali je njezin glas, i nepoznat, mnogima bio bliži i shvatljiviji od zvukova na klaviru, pak je zato i interes za ovaj koncert bio veći, i ako ni izdaleka onakav, kako su to umjetnice zaslužile.

Program je bio sastavljen brižno i s razumijevanjem. Vrijedno je naglasiti, da je polovica programa bila posvećena djelima slavenskih skladatelja. To je vrlo pohvalno i na čast

našim umjetnicama. Danas, kad je posljiše svjetskoga rata misao slavenske uzajamnosti, za prvi put u historiji, dobila stvarniju podlogu, i naši umjetnici i javne glazbene produkcije treba da posluže toj velikoj misli slavenskoga jedinstva, da pridonese, u plemenitoj međusobnoj utakmici, i oni svoj kamen k zajedničkoj zgradi svih Slavena. Ta koje ćemo skladatelje bolje razumjeti od svoje braće? Tko će nam tako otkriti svoju dušu i govoriti nam tako od srca k srcu kao oni? Čija li će bol naći jačeg odziva u našem srcu negoli bol ispačenih slavenskih duša, koju je skladatelj umio da prelje u tonove i da joj dade neprolaznu životnu snagu?

Pa kakvim nam istom jezikom govore ta naša braća s istoka i sa sjevera, braća, koju smo ovoga puta imali sreću da čujemo u koncertnoj dvorani! To je bio jedan dio, i ako malen, naše slavenske povijesti, naših boli i patnja, čežnja i poleta naših!

Tu si ponajprije čuo divne zvukove onoga velikana na klaviru, Rubinstejna († 1894.), savremenika i premca samome Lisztu; opajao si se

čuvstvenim skladbama Skobelevskog i Rachmaninova, divio se fantaziji Chopinovoju, zanio se čisto slavenskim značajem intimne Dvoržakove „Humoreske“.

Osim ovih slavenskih komponista iznijela nam je gđica Javor i jednu čuvstvenu skladbu od začetnika francuske glazbeno-impresionističke škole, Debussy-ja, pak zatim Brahmsovu „Baladu“ i Lisztovu „Rapsodiju br. 12.“

U gđici Javor upoznali smo sjajnu virtuoskinju na klaviru. Tehničkih poteškoća za nju nema, ona posve suvereno vlada svojim glazbalom. Stoga nam se i svidjela najvećma u onim djelima, gdje je mogla njezina virtuosnost najbolje da odskoči: u prvij i zadnjoj točki njezina programa, u Rubinstejnovoju „Velikoj Etiđi“ i u Lisztovoju „Rapsodiji 12.“ Nasuprot su svi oni komadi, u kojima skladatelj nije imao pred očima toliko virtuosno-tehničku stranu kompozicije, koliko umjetnik, učinili na nas manje ugodan dojam, jer nijesu imali dovoljno života, jer su bili nekako bez duše — a ovo je najglavniji uvjet opće ljepote i dražesti, pa i glazbene.

Gđica Javor bila je iza svake točke programa srdačno pozdravljena, što je ona bez sumnje svojom fenomenalnom virtuosnošću potpuno i zaslužila.

Prava je objava bila druga umjetnica: gđica Livija Sigala. Svojim opsežnim, u stilu stare talijanske škole savršeno izvježbanim glasom, koji ima tako ugodan i simpatičan timbar, te je u svim registrima izjednačen, svojim jasnim i pravilnim izgovorom, perfektnom intonacijom, slobodnim i naravnim predavanjem gđica Sigala osvojila je u jedan mah cijelu publiku. Ona je čitavom svojom pojavom dokazala, da pripada onim rijetkim umjetnicama, koje postizju najveće uspjehe sredstvima najjednostavnijim i najnaravnijim.

I ona nam je, kao i gđica Javor iznijela nekoliko komada od modernih francuskih glazbenika - impresionista, koje je umjela — kao i Zajčević „Cnogorko“ — da čuvstveno i istinski prikaže. Dvije će ipak točke njezina programa ostati u pameti svima, koji su god imali sreću, da se one večeri nauživaju čiste umjetnosti. Tko će ikad zaboraviti onu nježnu melodiju Li-

Cukrova u Splitu. Neka mu bude blagoslovljena svaka para! U zvoniku sada imamo tri: jednog nam ostavila pk. Austrija od kg. 450, a dva su nam nova u ukupnoj težini od 513 kg., u koje uložismo starog materijala 300 kg., što je pošlo za rukom crkvenoj upravi spasiti pri slomu u Splitu.

Tamburaški nam zbor lijepo napreduje. I grad bi se mogao s njim ponositi. Ovih poklada naši tamburaši kane prirediti dvije predstave i dva koncerta. Osnovano je i Prosvjetno društvo. Nade je, da će raditi bolje nego dosada. Turilo je u narod preko 100 "Danica". Ne ču da Vam pišem o politici. Samo mogu reći, da su Rogožničani bili uvijek na svom mjestu, kad je ustrebalo, pak će i ubuduće. Ta otvorene su pameti, te će lako razabrati, u kakvo im je kolo stupiti.

Naše su prehrambene prilike odveć teške. Narod oskudijeva. Žetva je slaba, ribanje nikakvo, bajama izdala, a ulja ni kapi. Skrajna bi bila potreba, da nam se odmah pomože. Bit će odveć dugo čekati na ono, što obećase i zapisase, ali još ne izdaše u našem Beogradu. Zameo snijeg pute, a vaguni se u njemu rastopiše! Moguće, da i ovako jedan dan odgovore na koju interpelaciju. Za danas budi Vam ovo dosta, gosp. uredniče!

Knjževnost.

Socialna Misel. Upozorujemo sve naše sumišljenike, da se već sada pretplate na naš novi jugoslavenski kršćansko-socialni mjesečnik "Socialna Misel", koji će sigurno izaći 15. ov. mj. i stajati godišnje samo 100 K. Jer će "Socialna Misel" biti pisana razumljivo za svakoga i najvjernije zastupati od oca našega pokreta *dra Kreka* baštinijena kršćansko-socialna načela: da se ljudsko društvo do temelja obnovi u duhu evanđelja, koji znači oslobodenje od tjelesnog i duševnog ropstva, moralna je i staleška dužnost kako katoličkog inteligenta tako i svakoga našeg sumišljenika, da "Socialnu Misel" podupire i agitacijom i preplatom i suradnjom. List će uredivati *dr. Gosar i Fr. Ferseglav*, poznati naši radnici i stručnjaci na socialnom i kulturnom polju. Naručuje se kod Ničmana, prodajalna K. T. D. u Ljubljani.

Sva je kršćanska kultura danas na katoličkoj štampi.

darskoga, punu tuge, "Rusijo, tebe je snijeg zakrio", koja nam je u divnoj interpretaciji umjetnice podavala živu sliku velike, ali nesretne i izmučene Rusije? Tko se ne će sa zadovoljstvom sjećati "Erlkönig-a", toga privjencu Schubertovih popjevaka, prikazana onako silnom dramatičkom snagom? To je bio bez sumnje najsavršenije izveden komad čitavog programa, pa je stoga gdica Sigala pobrala za nj buran, zaslužen aplauz.

Tako je i drugi koncert imao veliki uspjeh. On je ostavio u publici neizbrisivu uspomenu i zahvalnost prema objema umjetnicama, koje nam pružiše dubok umjetnički užitek. Jedna je bila samo želja, kad se pročulo, da gdica Sigala skoro ostavlja naš grad: da bismo obje umjetnice mogli zajednički učiniti u zajedničkom programu.

Uz ovu želju ispunila. Osam dana poslije svoga prvog koncerta naš grad će vidjeti nov koncert s novim umjetnicama.

Čudno te se doimalo, kad si video, gdje ni sada nije bilo pravog odaziva, gdje ni najbiraniji program,

Gradske vijesti.

Sretnu novu godinu želimo svim čitaocima i prijateljima pravoslavne i grko-katoličke vjere.

Okičen grad. Jučer je naš grad osvanuo okičen narodnim i državnim zastavama, da tako učestvuje u radosti cijelog naroda, što se naš mladi Kralj sretno zaručio u Sinaju s knjezinjom Marijom, kćerkom rumunjskog kralja. Zastave se još i danas viju.

Lična vijest. Naš nar. poslanik dr. Ante Dulibić u četvrtak večer otputovao je za Split. Odatle će u Zagreb na zajedničko vijećanje izvršnih odbora HPS i SLS, pak u Beograd, da sudjeluje u radu Narodne Skupštine, koja se otvara 16. ov. mj.

Na prolasku. U četvrtak večer bio je na prolasku kroz naš grad nar. poslanik dr. Trumbić. Sa strane našeg građanstva priređene su mu ovacije.

Prvo redovito zasjedanje porote Kako čitamo u službenom "Dalm. Glasniku", 6. veljače u 9 sati prije podne otvorit će se prvo redovito zasjedanje porotnoga suda kod okružnog suda u Šibeniku.

Promjene na Sudu. Jer je dosadašnji predsjednik našeg okružnog i zemaljskog suda, g. Mate Bojanić, bio ovih dana umirovljen, upraviteljem okružnog i zem. suda u našem gradu imenovan je viši prizivni savjetnik dr. Stjepan Spalatin, koji je već 6. ov. mj. preuzeo upravu. Gosp. Bojanić ovom prigodom bio je odlikovan redom sv. Save III. stepena.

Prijava vojnih obvezanika. Tuže nam se mnogi težaci iz okolice, da po narednju gosp. opć. upravitelja moraju pridoći u Šibenik sva godišta između god. 1895-1872., da se prijave na općinu. To je težacima vrlo teško i stajalo bi ih mnogo dangube i novaca. Mislimo zato, da bi gosp. upravitelj bolje učinio, da odredi jednoga ili dva činovnika od općine, koji će poći u veća sela i tu obaviti popis vojnih obvezanika. Tim se ne samo, i onako siromašan, narod ne sili na bespotreban trošak, nego ima korist i samo općinsko upraviteljstvo, da ne moraju hiljade naroda navaljivati na općinu i ometati uredovanje u istoj. Narod to s pravom očekuje, jer se tu radi o kakvih 20-30 godišta, dok se ranije znalo i za sama tri godišta poslati činovnika na selo.

"Uboškom Domu" gosp. Stipe Šare darovao je 200 K, da počasti uspomenu pk. Ivana Medića. - Uprava mu harno zahvaljuje.

kao što je bio ovaj, nije mogao da pobudi većeg zanimanja.

Na čelu je programa bila "Sonata, op. 57" (appassionata) od najvećega klasika instrumentalne glazbe — od Beethovena († 1827.) I ako ovo djelo pripada srednjem periodu Beethove-nove umjetničke produkcije, ipak s obzirom na glasovirsku tehniku i na veličnu koncepciju nijedan ga drugi glazbeni velikan nije ni izdaleka dostigao: ni Chopin, ni Schumann, ni Liszt, ni Brahms. Beethovenu služi klavir namjesto cijeloga orhestra. On je čudesan u svojim novim melodijama, u svojoj originalnoj ritmici i harmoniji. Zato je razumljivo, da genij Beethovenov nalazi malo pravih interpretatora. Među ove, mislim, ne bismo mogli ubrojiti gđicu Javor, i ako se ona očito trudila, ne da svlada tehničke poteškoće, kojih za nju nema, već da prođe u duh i smisao kompozicije i otkrije nam njezinu umjetničku, unutrašnju vrijednost.

Naprotiv sa veoma uspjelje omanje skladbe, kao n. pr. Debussyjeva "Mjesečina" (s krašnim dinamičkim nijansiranjem), Chopinov "Nokturno" i

Ženska Narodna Zadruga priredila je sinoć u zgradi Državnog Doma u korist bratske ruske kolonije "Zabavno večer" u 9 sati uvečer sa čekanjem pravoslavne nove godine.

Za našu "Šibensku Glazbu" Od privremenog Odbora primili smo ovaj apel na naše građanstvo, koji rado uvrstavamo: "Šibenčani! Nema sredstva, koje bi jače potreslo čovječjom dušom, nego što je glazba. Ona ima moć, da kroti divlje zvijeri, a čovjeka tolikim uhitom opoiji, da nečuvenom lakoćom srce u najkrvaviji boj. — Glazbena umjetnost u neku je ruku mjerilom kulture dotičnog grada, a Krešimirov grad je dao dosta dokaza muzikalne sposobnosti, kao i to, da se dade oduševiti za sve, što je lijepo, dobro i plemenito. — Ovo je 34 godina, da "Šibenska Glazba" vrši svoj plemeniti, uzgojni zadatak požrtvovno sudjelujući svakoj nacionalnoj radosti i žalosti. — Kao sve narodne ustanove, i glazba je za vrijeme talijanske okupacije doživjela krizu, koju sad proživljuje. Glazbari kao ljudi, koji najbolje shvaćaju važnost i ljepotu muzike, nastoje, da dogovorno s privremenim odborom ovu ustanovu uzdignu na dostojnu visinu. — Da ova kulturna institucija ponovno oživi i da nas uzpogne i unaprijed oplemenjivati, neophodno je potrebno. da je korporacije i imućniji građani što izdašnije novčano podupru. Radi toga umoljava; se svakoga, da na kolorednici, koja će mu biti donesena, napiše iznos, koji misli mjesečno doprinositi u fond "Šibenske Glazbe". — Uvjereni smo, da se nikakav rodoljub ovom pozivu ne će oglušiti i da ćemo požrtvovanjem građana imati u našem Šibeniku glazbu, koja će nam služiti na diku. — Braćo! Pjesma i glazba sve osvaja, pak neka i naša srca spaja — Privremeni Odbor".

ZADNJE BRZOJAVKE. Triumfalni povratak kraljev u Beograd.

Beograd, 13. siječnja. Veličanstven je bio povratak kraljev u Beograd. Na dugom putu od Subotice do Beograda na svim većim stanicama, koje su bile veličanstveno okičene, od brojnog skupljenog mnoštva i predstavnika vlasti bio je burno pozdravljen uz oduševljeno klicanje. Kralju i Njegovoj vjerenici. Osobito je ganutljiv prizor bio u Novom Sadu, kad je pred Kralja, koji je bio izišao

Hornova "U spomenicu", kojima je pianistica umjela da dade puno života i umjetničke zbilje. U ovoj smo se posljednjoj divili tehničkoj vještini lijeve ruke, dok se u Lisztovoj parafrazi Rigoletta ispoljila sva virtuoznost i tehnički čar pianistkinje.

Gđica Sigala afirmirala se i ovoga puta kao neobična koncertna pjevačica s temeljitom glazbenom naobrazbom. Njezin zvonki glas pun je duševnog izražaja i miline, njezino predavanje naravno i ugodno. Ona nas je i ovoga puta obdārila nekolikim skladbama svojih zemljaka. Čuli smo i opet genijalnog majstora Schuberta i impresionistu Debussyjeva, čuli smo i opet Lidarskoga: "Rusijo, tebe je snijeg zakrio!" S ovom toplom, čuvstvenom kompozicijom, kojoj je umjetnica podala osobit čar, rastala se gdica Sigala od nas, pozdravljena burnim odobravanjem i pljeskom.

Nerado se rastajamo s dvoranom, u kojoj smo u kratkom razmaku vremena proživjeli toliko lijepih časova i opajali se umjetnošću Dumičića i gospođica Javor i Sigala.

Dr. I. V.

na stepenice vagona, stupio stari ruski general Černoj. On mu je pred 20 godina bio profesorom na petrogradskoj vojnoj akademiji. Kralj se s njim rukovao, te izmijenio nekoliko riječi. Kad je u 4 sata stigao dvorski voz na beogradsku stanicu, nepregledno mnoštvo naroda udarilo je u burno klicanje Kralju. Kralj je odmah izašao, izrukovao se najprije sa knezom Pavlom, primio čestitanja od Pašića u ime vlade i od dr. Ribara u ime Narodne Skupštine, pozdravio se sa svojom vjernom tu prisutnom vojskom i krenuo u Dvor. U večer priredena je Kralju svečana velika bakljada. Skoro sav Beograd našao se pred Dvorom, kad je načelnik Mitrović u ime prijestolnice pozdravio Kralja i čestitao mu na vjeridbi. Kralj je odgovorio, da je dirnut ovolikom radošću, koju dijeli sa prijestolnicom cio narod povodom Njegovih zaruka, te da je uvjeren, da će dobiti ne samo dobru suprugu, nego i kraljicu, koja će s narodom dijeliti sve dobro i zlo.

Zajedničko vijećanje izvršnih odbora hrvatske i slovenske pučke stranke.

Zagreb, 14. siječnja. Sutra, 15. ov. mj., u 10 sati prije podne održat će se u prostorijama ovdješnjeg tajništva HPS zajedničko vijećanje izvršnih odbora HPS i SLS s ovim dnevnim redom: 1. Izvještaj o položaju 2. Taktika stranaka i Jugoslavenskog Kluba. 3. Eventualija. Vijećanju će prisustvovati i svi zastupnici Jugoslavenskog Kluba.

Razgovor tal. poslanika u Beogradu s našim ministrom vanjskih posala.

Beograd, 13. siječnja. Naš novi ministar vanjskih posala dr. Ninčić primio je jučer u podne talijanskog poslanika na našem dvoru Manzonića. Razgovor se vodio o događajima u Šibeniku, te je potrajao dosta dugo.

Panadriatičke tendencije Italije.

Pariz, 12. siječnja. "Opšteje Djelo" osvrćući se u jednom svom broju prošlih dana na šibenski incident smatra ga "simptomom pooštrene situacije u odnosima između Jugoslavije i Italije, koji je u vezi sa panadriatičkim tendencijama Italije".

Francuska vlada predala demisiju.

Pariz, 13. siječnja. Kako javljaju jučerašnji listovi, francuska je vlada demisijonirala. Sastav nove vlade povjeren je Poincaré-u.

Povlačenje engleskih četa iz Irske. — Skoro oslobodenje uapšenika.

London, 13. siječnja. Budući irski parlament nakon duge i oštre rasprave napokon odobrio englesko-irski sporazum na veliko zadovoljstvo obaju naroda, danas je započelo povlačenje engleskih četa iz Irske. U prvom su redu evakuisani neki odjelci pomoćne policije. U garnizonama se već vode najveće priprave, da brzo evakuaciju svih engleskih četa, koje se nalaze u Irskoj. I u tamicama sn poduzete sve mjere priprave, da i svi uapšenici budu što prije oslobođeni.

Saziv. Uprava Nabavljачke Zadruga državnih namjestenika u Šibeniku ovim pozivlje svoje članove na vanrednu glavnu skupštinu, zakazanu ponovno za 18 januara 1922. u 15. sati, koja će se držati u prostorijama *Državnog Doma*. — Preporuča se družinarima, da što brojnije istoj učestvuju radi važnosti tačaka, koje se na istoj imaju pretresati.

Kod potpisane knjižare mogu se dobiti:

**Općinski Zakon,
Pravilnik i Izborni Red**

sa dotičnim novicama. Peto izdanje. 80 str. u 8°. Din. 2.

Izvadak iz Kaznenog Zakona.

54. str. u 8°. Din. 1.

HRVATSKA KNJIŽARA - SPLIT.

TVORNICA KONOPA

GRGO UREM - ŠIBENIK.

Izrađiva svakovrsnih konopa za ribare, brodove i ostale potrebe prema narudžbi veće i manje, koji se mogu dobiti u svako doba.

Uvijek ih ima na zalih.

**SOLIDNA I TOČNA IZRADBA —
CIJENE UMJERENE.**

Tvornica se nalazi između
Suda i Bolnice u Varošu
kuća br. 20.

STAKLENE PLOČE

6 m/m debele poluzrcalne ploče prima marka „Vitrea“. Porcelan, šuplo, prešano, brušeno staklo, predmeti za rasvjetu kao i medicinske flašice i staklene lončice za mast i svjetiljke, otprema brzo sa tvornice i skladišta u Zagrebu kao i u kompletnim kombiniranim vagonima uz tvorničke cijene.

**SKLADIŠTE ČEŠKIH TVORNICA
STAKLA I PORCULANA**

WEISS I DRUG, ZAGREB
Paromlinska cesta 2.

Iz bivše naklade „Narodnog Lista“ u Zadru mogu se kod naše knjižare opet nabaviti slijedeće knjige:

Cvit razlika mirisa duhovnoga

upisan i dan na svitlost po O. Fra Tomu Babiću. 422 str. u velikoj 8°. Din. 5.

Molitve za Puk

što se pivažu preko svete Mise po župama Dalmacije. Prevedene iz Rimskog Misala. Treće izdanje. 103 str. u 4°. Din. 5.

HRVATSKA KNJIŽARA - SPLIT.

„SELJAČKI KALENDAR“ ZA GOD. 1922.

je pučka knjiga, kakve u našoj literaturi još nije bilo, pa zato vraća na sebe osobitu pažnju. Zapravo je to mala enciklopedija političkog znanja, koje je presvjetljenom našem težaku danas potrebno, da se snađe u vrtlogu problema.

Dobro će doći i mnogome inteligentu. Takvu smo knjigu trebati. Zato je pravovaljano i svima preporučujemo. Stoji 20 K. - Naručuje se na adresu: Stjepan Barić, Zagreb, Josipovac 22.

Nastojte, da se „SELJAČKI KALENDAR“ proširi po svim selima.

**KNJIŽARA FILIP BABIĆ - ŠIBENIK
(HRVATSKA KNJIŽARNICA - ZADAR)**

Novo moderno uređen i povećan posao. — Potpuno skladište Jugoslav. knjiga. — Veliki sortiment knjiga stranih jezika. — Tvorničko skladište papira uz najjeftinije cijene. — Sav pribor za urede, općine i škole. — Skladište školskih knjiga. — Prima pretplate na stručne i periodične časopise svakog jezika i struke. — Muzikalije svake vrsti. — Pribor za pisače strojeve Stenzil i Karbon-papiri.

Otprema brza i točna a cijene jeftine. — Solidna posluga.

POZOR! **NOVO!**

**PAPIRNICA
GRGO RADIĆ**
(prije A. et G. Rude)

ŠIBENIK (Glavna ulica).
Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica, te šibenskih razglednica.

Veliko skladište

serpentina i korijandola

koje prodajem na veliko i na malo uz vrlo niske cijene.

Prodaja školskih potrepština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.

Trgovina raznih parfema, mioniriranih sapuna, praška za zube i slično, te raznih igrački za djecu.

Cijene umjerene!

NOVO! **POZOR!**

Bogato skladište šivaćih strojeva
SINGER

kao i svih pojedinih dijelova šivaćih strojeva, šivaćih igala i mašinskog ulja.

Prodaja uz gotov novac i obročnu otplatu.

Na svakom je stroju naznačena cijena, koja je ista za cijelu Jugoslaviju.

ANTE FRUA
ŠIBENIK Glavna ulica.

Zastupnik gornje tvrtke za Šibenik i okolice.

Glavno Zastupstvo tvornica „Sufid“

Karbida, Kalciumcianamida i ostalih

umjetnih gnojiva za državu S. H. S.

Grubišić & Comp.

ŠIBENIK (Dalmacija)

Upute i cijene daje tvrtka na zahtjev.

Brzjavni: Cianamid

Telefon Br.

Otpremu robe sa stanice Bakar u luku i obratno, te ukrcaj na parobrode preuzima najbrže i najkulantnije

Opravništvo Dalmatie - Bakar

t. j. tt. FOREMPOHER i drug

Vlastita skladišta brašna, tjestenine

— i žitarica —

POMORSKA AGENCIJA.

Brzjavni: FOREMPOHER, Bakar

Telefon br. 14.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Glavna ulica br. 122

I. kat.

Podružnica Šibenik.

Brzjavni naslov: Gospobanka

Telefon br. 16.

Centra Ljubljana.

Podružnice: Đakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled. — Interesna zajednica sa: Sveopćom zanatlijskom bankom d. d. u Zagrebu i njenom podružnicom u Karlovcu, te Gospodarskom bankom d. d. u Novom Sadu.

Glavnica i pričuva skupa sa afilijacijama K. 50.000.000.

Podjeljuje trgovcima kredite, eskomptira mjenice, lombardira vrijednosne papire, kupuje i prodaje valute i devize, prima uloške na tekući račun i na knjižice te obavlja sve bankovne i burzovne transakcije uz najpovoljnije uvjete